

# Når du udstiller dine data

## *Juridisk vejledning i at sætte Offentlige Data I Spil*

Version 1.0, november 2010



**IT- og Telestyrelsen**

Ministeriet for Videnskab  
Teknologi og Udvikling



---

Når du udstiller dine data  
Juridisk vejledning i at sætte Offentlige Data I Spil

Udgivet af:  
IT- & Telestyrelsen  
Holsteinsgade 63  
2100 København Ø

Telefon: 3545 0000  
E-mail: [data@itst.dk](mailto:data@itst.dk)

ISBN (internet): 978-87-92572-31-8

---

---

>

---

---

## **Når du udstiller dine data**

Juridisk vejledning i at sætte Offentlige Data I Spil

---

## Indhold

---

>

Hvilke data kan det offentlige bringe i spil?	5
Helt lav-praktisk – hvordan gør man, hvis man ønsker at bringe sine data i spil?	7
Betingelser for udnyttelse af offentlige data	9
Hvilke data må frit bringes i spil?	10
Hvilke data må ikke umiddelbart genbruges pga. ophavsretslovgivningen?	11
Hvordan kan man bringe data i spil, som andre har ophavsret mv. til?	12
Yderligere juridisk information om at bringe offentlige data i spil	13

---

---

## Hvilke data kan det offentlige bringe i spil?



---

Det offentlige ligger inde med store mængder data, som kan give yderligere samfundsværdi, hvis de anvendes til andre formål, end de oprindeligt er indhentet til.<sup>1</sup> Formålet med denne vejledning er således at beskrive, hvilke muligheder lovgivningen giver for at bringe offentlige data i spil samt at pege på, hvilke datatyper der bør udstilles, og hvilke der ikke bør.

Vejledningen er skrevet i forbindelse med Videnskabsministeriets initiativ ”Offentlige Data I Spil” (ODIS), som har til formål at fremme private virksomheders muligheder for at anvende offentlige data som råstof til at skabe nye tjenester og digitale produkter. I forbindelse med initiativet findes der også en vejledning til, hvordan man rent teknisk bør udstille sine data – denne vejledning kan hentes her [<http://digitaliser.dk/resource/559456>].

*Som udgangspunkt opfordres offentlige institutioner til – med få undtagelser – at genbruge alle data. Typiske eksempler på udstillingsegne offentlige data er statistikker, opgørelser, tekster, billeder mv.*

Selv om ODIS-initiativet sigter på at udstille og dermed genbruge flest mulige offentlige data, er der imidlertid tre typer data, som man som offentlig institution som udgangspunkt ikke bør udstille: Personhenførbare, følsomme og/eller fortrolige data. Personhenførbare data indeholder informationer om specifikke personer, mens personfølsomme data dækker over specifikke oplysninger, som anses for særligt følsomme. Disse omfatter race, etnisk baggrund samt politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning mv.<sup>2</sup> Fortrolige data omfatter eksempelvis oplysninger om statens sikkerhed, rigets forsvar, forretningshemmeligheder etc.<sup>3</sup> Disse data kan i visse tilfælde anonymiseres, så de alligevel kan udstilles, men det skal sikres, at det ikke er muligt at identificere personer ved for eksempel at sammenholde data med andre tilgængelige data.<sup>4</sup>

Endelig bør offentlige institutioner, der arbejder med ”indtægtsdækket virksomhed”, heller ikke bringe deres data gratis i spil, da der gælder særlige regler for sådanne institutioner om betaling for deres ydelser på lige fod med andre kommercielle aktører på det frie marked. Offentlige institutioner, som er omfattet af ”indtægtsdækket virksomhed”, er institutioner, der producerer data som en kommerciel aktivitet, og dermed ikke har dataindsamlingen som en del af institutionens myndighedsopgave (Finansministeriet har opstillet en række

---

<sup>1</sup> The overall market size for PSI in the EU is estimated at EURO 27 billion (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0212:FIN:DA:HTML>)

<sup>2</sup> Persondatalovens §§ 7 og 8.

<sup>3</sup> Offentlighedslovens § 12 og § 13

<sup>4</sup> Hvis du er i tvivl, om dine data er omfattet af disse regler, henvises til Datatilsynet for fortolkning af reglerne: <http://datatilsynet.dk/>

---

>

---

betingelser, som skal være opfyldt, for at en offentlig institution kan udføre indtægtsdækket virksomhed).

Som beskrevet indledningsvist opfordres offentlige institutioner til at udstille alle data – med undtagelser af de data, der er beskrevet i afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** I denne forbindelse bør man også være opmærksom på, at de fleste data automatisk er omfattet af ophavsrettigheder (på engelsk ”copyright”).

Ophavsrettigheder er i udgangspunktet dog helt uproblematisk, når man ønsker at udstille data, som man selv har frembragt, da ophavsrettighederne i så fald tilhører institutionen selv. I disse tilfælde er det institutionen selv, der bestemmer, om data må udstilles til brug for videreanvendelse.

Data, som institutionen ikke selv har ophavsrettigheder til, må ikke genbruges uden tilladelse fra den, der har ophavsrettighederne (skaberen af datasamlingen).

---

## Helt lav-praktisk – hvordan gør man, hvis man ønsker at bringe sine data i spil? >

---

Hvis man ønsker at bringe sine data i spil, skal man både finde ud af, hvordan man teknisk set ønsker at udstille dem – eksempelvis ved at udstille data på egen hjemmeside – ligesom man skal tage stilling til, hvilke krav der skal gælde for andres genbrug af data – for eksempel hvilken licens, der bør bruges.

I forhold til det tekniske aspekt af udstillingen af data, kan man med fordel læse IT- og Telestyrelsens vejledning på området [<http://digitaliser.dk/resource/559456>].

I forhold til hvilken licens man bør bruge, anbefaler IT- og Telestyrelsen generelt, at man bruger de såkaldte Creative Commons<sup>5</sup> licenser, som ligger i forlængelse af ophavsretslovgivningen, og som tillader genbrug af data i varierende omfang.

*IT- og Telestyrelsen anbefaler, at man bruger Creative Commons licens "Navngivelse 2.5"<sup>6</sup> til offentlige data, når data er beskyttet af ophavsretslovgivningen. Denne licens giver lov til fri genanvendelse af data og har som eneste vilkår, at den, der bruger data, skal kreditere brugen heraf. Endvidere er licensen ikke i konflikt med anden lovgivning på området – se afsnit 0.*

Creative Commons licens "Navngivelse 2.5" er hensigtsmæssig i forhold til at bringe offentlige data i spil, da det er den licens, der er mindst restriktiv i forhold til andres genbrug af data og dermed muliggør maksimalt genbrug.

[Via dette link til Creative Commons hjemmesiden](#) bliver man helt konkret ledt igennem, hvordan man trin for trin lægger [Navngivelse 2.5 licensen](#) på sine data.

Et sidste konkret forhold, der er værd at huske, når man som offentlig institution bringer data i spil er, at det nødvendigt at sikre sig, at andres videreanvendelse af data ikke skaber problemer for institutionen. Derfor er der beskrevet en ansvarsfraskrivelse i Creative Commons "Navngivelse 2.5" licensen. Men hvis man vil sikre sig endnu mere, anbefaler IT- og Telestyrelsen, at man altid udstiller sine data med følgende ansvarsfraskrivelse:

Hvis materialet ikke er frembragt som led i myndighedsudøvelsen<sup>7</sup>:

---

<sup>5</sup> Se <http://creativecommons.org/>

<sup>6</sup> Læs den fulde licenstekst her: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/dk/legalcode> og den kondenserede licenstekst her: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/dk/>

<sup>7</sup> En myndighed vil naturligvis ikke kunne fraskrive sig ansvaret for materiale, der er frembragt som led i myndighedsopgaven.

---

---

>

---

”[Indsæt den offentlige myndigheds navn] udleverer [indsæt betegnelsen/betegnelserne for det udleverede materiale, der ikke er frembragt som led i myndighedsudøvelse] uden indeståelse af nogen art, herunder mht. indhold og oprindelse for dette materiale.”

Både hvis materialet er frembragt som led i myndighedsudøvelsen eller ikke er:  
“[Indsæt den offentlige myndigheds navn] fraskriver sig ethvert ansvar for alle former for skade, der måtte følge af enhver brug af [indsæt betegnelsen/betegnelserne for det udleverede materiale].”

IT- og Telestyrelsens udgiver primo 2011 en detaljeret vejledning om Creative Commons. Vejledningen vil kunne findes på <http://itst.dk>



---

## Betingelser for udnyttelse af offentlige data



---

PSI-loven<sup>8</sup> udstikker regler for kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af.

Videreanvendelse dækker i denne sammenhæng over brugen af offentlige myndigheders dokumenter eller datasamlinger mv. til andre formål end det oprindelige formål. PSI-loven sikrer adgang til de offentlige data på lige vilkår for borgere og virksomheder, der ønsker at udnytte potentialet ved dette.

PSI-loven gælder for alle offentlige myndigheder<sup>9</sup>, domstole og for Folketinget og beskriver enslydende betingelser for alle, der ønsker at genbruge offentlige data, og beskriver samtidig, at betingelserne indholdsmæssigt kun må vedrøre kreditering og andre informationsforpligtelser<sup>10</sup>. Dette betyder, at offentlige institutioner hverken må stille forskellige betingelser for genbrug eller stille andre betingelser end krediteringsbetingelsen. Betingelserne i Creative Commons 2.5 licensen er således i overensstemmelse med PSI-loven, når offentlige data skal bringes i spil.

---

<sup>8</sup> Lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (Lov nr. 596 af 24. juni 2005 med senere ændring).

<sup>9</sup> ”Offentlige myndigheder” er i PSI-loven defineret som: statslige, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger af en eller flere af sådanne myndigheder eller offentligretlige organer. Se mere i [PSI-loven §3, stk 2](#).

<sup>10</sup> PSI-love tillader dog også at offentlige myndigheder kan betaling for at udlevere data, men at prisen for dette alene må afspejle omkostningerne til distribution af data, og dermed ikke arbejds løn. Se mere i PSI-lovens § 8.

---

## Hvilke data må frit bringes i spil?

>

---

Offentlige institutioner kan – udover egne data – også i flere tilfælde frit bringe en række andre danske data i spil, fordi disse data ikke er omfattet af ophavsretslovgivningen. Det drejer sig om følgende data:

- Alle værker – billeder, tekster, sange etc. – som er skabt af personer, som har været døde i mindst 70 år.
- Alle love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker samt blanketter og formularer.

Det er altså fuldt ud lovligt at bringe alle data i spil, som er skabt af personer, som har været døde i mindst 70 år – dvs. siden 1939 i forhold til denne vejlednings datering. Dette skyldes, at ophavsrettighederne automatisk udløber efter maksimalt 70 år, og endda endnu tidligere for særligt materiale – fotografier og databaser, se afsnit 6.

Det er også muligt frit at genbruge og dele alle love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige ”aktstykker” samt blanketter og formularer, da sådanne data heller ikke er beskyttet af ophavsretslovgivningen. Man skal dog være opmærksom på, at der i sådanne sagsakter kan findes ophavsrettighedsbeskyttet materiale i de bilag, der indgår i sagen – eksempelvis billeder eller tekster. Dette materiale må man – ligesom med alt andet materiale, der er beskyttet af ophavsretslovgivningen – kun bruge med tilladelse, og det er altid dataudstillen, der har ansvaret for ikke at krænke ophavsretslovgivningen.

Det er også fuldt ud lovligt at genbruge enkelte computergenererede data (kildedata), da sådanne ”datastykker” – eksempelvis antallet af mennesker der går igennem en tællemaskine – heller ikke er beskyttet af ophavsretslovgivningen, hvorfor disse data frit kan bringes i spil af enhver, der måtte ønske det. Anderledes er det imidlertid med de ”sæt”, som de enkelte data indgår i (fx oversigten over antallet af mennesker der har passeret en tællemaskine pr. dag i en uge). Sådanne sammenstillinger af data er nemlig – til forskel fra de enkelte datastykker – beskyttet af katalogbeskyttelsen. Det samme gælder også for andre datasæt såsom tabeller, kataloger, databaser, køreplaner mv.<sup>11</sup> Igen gælder det, at disse data kun må bruges med tilladelse fra rettighedshaveren.

Fra 1. januar 2013 bortfalder beskyttelsen af alle datasæt – databaser og kataloger (ordbøger, fortegnelser, tabeller mv.), som er fremstillet fra 1983-1997, og disse data kan dermed frit bruges og deles fra denne dato.

Selv om det er tilladt at anvende data, skal man dog være opmærksom på, at *adgangen* til disse data kan medføre udfordringer. Eksempelvis kan man som beskrevet helt lovligt bringe retsafgørelser i spil, dog er adgang til disse data i praksis særdeles begrænset, da domstolene ikke udleverer deres data i digital form.

---

<sup>11</sup> Den nedre grænse for, hvornår noget anses for at være en samling af data er meget lav, hvorfor næsten alle sådanne samlinger – tabeller, køreplaner, prislister, programoversigter – er beskyttede.

---

## Hvilke data må ikke umiddelbart genbruges pga. ophavsretslovgivningen?

---

>

Langt de fleste data, som findes i den offentlige sektor, er som beskrevet beskyttet af ophavsretslovgivningen. Nogle gange fordi der er tale om tekster eller fotografier, der i ophavsretlig forstand anses som ”værker”, som helt automatisk er beskyttede af ophavsret. Andre gange kan der være tale om datasæt – eksempelvis statistikker – og disse er også omfattet af ophavsretslovgivningen. Beskyttede data som disse må ikke umiddelbart genbruges uden tilladelse fra rettighedshaveren.

---

## Hvordan kan man bringe data i spil, som andre har ophavsret mv. til?

---

>

Hvis man ønsker at bringe data i spil, der er omfattet af ophavsretslovgivningen, og som man ikke selv har rettighederne til, er der tre muligheder:

1. At **indhente tilladelse** fra rettighedshaver til at genbruge data.
2. At afvente at **ophavsrettighederne udløber**, hvilket afhænger af materialet er et kunstværk, et fotografi eller et katalog:
  - a. Kunstværker, tekster, billeder, skulpturer mv.: ophavsretten udløber, når ophavsmanden til værket har været død i **70 år**.
  - b. Fotografier: ophavsretten udløber, når der er gået **51 år** siden fotografiet blev taget.
  - c. Kataloger, datasamlinger, databaser mv.: beskyttelsen udløber, når der er gået **15 år**, efter at datasættet blev fremstillet.
3. At **frikøbe** det ønskede data fra rettighedshaveren.

Selv om det kan virke som en udfordring at skulle indhente tilladelse fra rettighedshaver for at kunne bruge data, er der imidlertid mange eksempler på, at dette kan ske forholdsvist nemt. Eksempelvis skriver rejseplanen.dk på sin hjemmeside, at det er tilladt og gratis at bruge rejseplanens køreplaner, statistikker mv. til egne tjenester.

Det er dog også muligt at få automatisk tilladelse til at bruge datakilder, der er beskyttede efter ophavsretslovgivningen, såfremt datakilderne har en licens, der tillader genbrug – eksempelvis Creative Commons, se afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, eller VTUs datalicens, se nedenfor. Der er allerede utallige billeder og tekster på internettet, som rettighedshaveren har stillet til rådighed under en Creative Commons licens, og som dermed muliggør eksempelvis kommercielt genbrug. Der findes eksempler på både søgemaskiner og fotoportaler på nettet, hvor man kan filtrere søgningen efter Creative Commons licensieret materiale.

VTU har desuden udarbejdet en datalicens, som vil kunne anvendes af myndigheder, som ønsker at udstille deres data. Den findes [her].

---

## **Yderligere juridisk information om at bringe offentlige data i spil**

---



Kammeradvokaten har for IT- og Telestyrelsen udarbejdet en grundig redegørelse for de juridiske aspekter i forhold til ODIS-initiativet. Denne redegørelse kan læses i sin helhed [\[her\]](#).



